SANCTÆ

APOSTOLICÆ SEDIS

RESPONSA

CIRCA LUCRUM EX MUTUO

Ab Anno 1822. ad Febr. 1833.

MARIANOPOLIS:

APUD E. R. FABRE, BIBLIOTHECAM,

1835.

EX TYPIS LUDOVICI PERRAULT.

L'EDITORE.

Essendo, non ha motto, apparsi alla luce in questa nostra Città alcuni opuscoli sull'Usura, mi lusingo di fare cosa non ingrata agli amatori di tali studj, communicando loro varj Decreti, che nel breve giro di pochi anni emanarono su di tal materia dalla S. Sede.

ALOISIUS

EX MARCHIONIBUS FRANSONI

SUPREMI ORDINIS SS. ANNUNCIATIONIS CANCELLARIUS DEI ET S. SEDIS APOSTOLICÆ GRATIA,

Archiepiscopus Taurinensis.

In universa rei Moralis scientia invenire non erit quæstionem magis agitatam, jactatam, et hinc inde oppugnatam, quam argumentum de Lucro ex Mutuo : immensæ quæstionis est pro qua parte magis pugnet ratio Controversiæ, de quâ in utramque partem potest disputari, quum adhuc desideretur Supremum judicium disputationibus finem imponens, ac propterea inter contrarias partes decertantes hærent Fidelium conscientiæ.

Quum itaque ad Nostram pervenerit notitiam, quasdam ad rem prodiisse Sanctæ Sedis Apostolicæ ad quæsita responsiones traditas tam Episcopo Rhedonensi sub die decima octava Augusti millesimi octingentesimi trigesimi, quam Domino Denavit Professori Theologiæ in Seminario Sancti Irenæi Lugdun. sub diebus decima sexta Septembris millesimi octingentesimi trigesimi, et undecima

Novembris millesimi octingentesimi trigesimi primi ; item Episcopo Vivariensi sub die trigesima prima Augusti millesimi octingentesimi trigesimi primi, Capitulo Collegiato Locarni sub diebus trigesima prima Augusti et septima Septembris millesimi octingentesimi primi, Domino Josepho Antonio Avvaro Sacræ Theologiæ Doctori et Regio ejusdem facultatis Professori Pinerolii ibidemque Canonico Theologo et Provicario Generali sub die undecima Februarii millesimi octingentesimi trigesimi secundi ; ac tandem Episcopo Aquensi sub die vigesima tertia Novembris millesimi octingentesimi trigesimi secundi ; quarum responsionum ope, licet extrema manus disceptationibus hujusmodi minime imponatur, anxietatibus tamen opportune medetur, et tuta Confessariis agendi norma præbetur ; curavimus propterea ut præfatarum responsionum transumta authentica in unum colligerentur, codicemque plurium ipsarum uniusmodi responsionum in actis hujus Curiæ Nostræ Archiepiscopalis inseri mandamus : decernentes, jus fasque esse Cancellario Nostro laudatæ collectionis exemplaria requirentibus tradere, hujusmodique exemplaribus Sigillo nostro Archiepiscopali munitis plenam et indubiam fidem esse adhibendam : singulisque præmissis addi mandamus transumta licet

nondum authentica responsorum datorum tam cuidam mulieri Lugdunensi sub die tertia Julii millesimi octingentesimi vigesimi secundi, quam Episcopo Veronensi sub die decima quarta Augusti millesimi octingentesimi trigesimi primi, idque sub spe obtinendi etiam eorum authenticitatem.

In quorum etc. Dat. Taurini die decima quinta Februarii anno millesimo octingentesimo trigesimo tertio.

Firmat. ✠ ALOISIUS ARCHIEPISCOPUS.
Sigillat. et manualit. subscript.
Theologus JACOBUS GENTA Cancellarius.

Ita in originali in Registris hujus Curiæ Archiepiscopalis Taurinensis existente. In fidem etc. Dat. Taurini die 16 Februarii 1833.

Th. JACOBUS GENTA Not. Ap. et Cancel.
Loco ✠ Sigilli.

1.

DECRETA

SUPREMÆ CONGREGATIONIS

SANCTI OFFICII

QUÆ EM. ET REV.

DD. CARD. INQUISITORES GENERALES

Præhabitis DD. Consultorum suffragiis

AD CONSULENTIUM PRECES EDIDERUNT.

Feria iv. 3. Julii 1822.

Decretum Cong. S. Officii 1822. 3. Julii.

Ad preces cujusdam innominatæ mulieris Lugdunensis, Em. D. Card. Galeffi tranmissas, quibus, descripto generali rerum statu post notos publicos eventus, et leges a civili auctoritate latas, in Galliis obtinente, exponebat, se sua capitalia quibusdam tradidisse, ut fructus ex illis juxta taxam a lege civili præscriptam perciperet : suum autem Directorem ipsi absolutionem denegare, nisi proventus inde receptos restitueret, aut obligationes erga eos, qui solverent, emitteret.

Quærebat ergo ;

1. An ad restitutionem perceptorum fructuum esset obligata.

2. An dumtaxat postquam ejus bona fides desierat.

3. Quandonam cessatio bonæ fidei locum haberet.

4. An sufficeret de ea audivisse, etiamsi loquentis opinio non fuisset adoptata.

Em. decreverunt: Oratrici pro nunc dicatur, quod responsa ad propositos casus ipsi opportuno tempore dabuntur. Interim vero, licet non peracta ulla illarum restitutionum, de quarum obligatione S. Sedem consuluit, a proprio Confessario absolvi sacramentaliter posse, dummodo vere parata sit stare mandatis.

Hujusmodi decretum Em, D. Card. Galeffi traditum, ab eoque transmissum fuit, qui de illo gratanter recepto certior factus est.

Transmissum fuit e Cancellaria S. Officii.

Ita in Registris hujus Curiæ Archiepiscopalis. In fidem etc. Taurini die 16 Februarii 1833.

Loco ✠ Sigilli. TH. JACOBUS GENTA Not. Ap. et Canc.

2.

Expositio. Episc. Rhedonensis.

Episcopus Rhedonensis in Gallia exponit Sacræ Congregationi Inquisitionis, non eamdem esse Confessariorum suæ Diœcesis sententiam de lucro percepto ex pecunia negotiatoribus mutuo data ut ea ditescant.

De sensu Epistolæ Encyclicæ *Vix pervenit* acriter disputatur. Ex utraque parte momenta afferuntur ad tuendam eam quam quisque amplexus est sententiam, tali lucro faventem, aut contrariam. Inde querelæ, dissensiones, denegatio Sacramentorum plerisque negotiatoribus isti ditescendi modo inhærentibus, et innumera damna animarum.

Ut animarum damnis occurrant, nonnulli Confessarii mediam inter utramque sententiam viam se posse tenere arbitrantur. Si quis ipsos consulat de istiusmodi lucro, illum ab eo deterrere conantur. Si pœnitens perseveret in consilio pecuniam mutuo dandi negotiatoribus, et objiciat sententiam tali mutuo faventem multos habere patronos, et insuper non fuisse damnatam a Sancta Sede non Semel ea de re consulta ; tunc isti Confessarii exigunt, ut pœnitens promittat se filiali obedientia obtemperaturum judicio Summi Pontificis, si intercedat, qualecumque sit : nec, hac promissione obtenta, absolutionem denegant, quamvis probabiliorem credant opinionem contrariam tali mutuo. Si pœnitens non confiteatur de lucro ex pecunia sic mutuo data, et videatur in bona fide ; isti Confessarii, etiamsi aliunde noverint ab eo perceptum esse, aut etiam nunc percipi istiusmodi lucrum, eum absolvunt, nulla ea de re interrogatione facta, quando timent, ne pœnitens admonitus restituere aut a tali lucro abstinere recuset.

Inquirit ergo dictus Episcopus Rhedonensis.

1. **Utrum possit horum posteriorum Confessariorum agendi rationem probare.**

2. Utrum alios Confessarios rigidiores ipsum adeuntes consulendi causa possit hortari, ut istorum agendi rationem sequantur, donec Sancta Sedes expressum ea de quæstione judicium ferat.

Loco ✠ Sigilli

✠ C. L. Episcopus Rhedonensis.

FERIA IV. DIE 18. AUGUSTI, 1830.

Responsio Summi Pontificis Pii VIII. 1830. 18. Augusti.

Sanctissimus Dominus Noster Dominus Pius Divina Providentia PP. VIII. in solita audientia R. P. D. Assessori S. Officii impertita, audita relatione superiorum dubiorum una cum voto Eminentissimorum DD. Cardinalium Inquisitorum Generalium, respondit.

Ad primum : Non esse inquietandos :
Ad secundum : Provisum in primo.

Loco ✠ Sigilli S. Inquisitionis.

Pro D. NICOLAO SOLDINI
S. Romanæ et universalis Inquisitionis Notario
ANGELUS ARGENTI, Secretarius.

Gratis apud S. Officium.

Authenticitas.

CLAUDE LOUIS DE LESQUEN, par la miséricorde Divine et la grace du Saint Siége Apostolique, Evêque de Rennes.

Attestons, que la copie ci-dessus du Bréf à Nous adressé par le Saint Office est entiérement conforme à l'original deposé au Secretariat de Notre Éveché.

Domé à Rennes sous le seing de Notre Vicaire Général, No-

tre Sceau, et le contréseing de Notre Secretaire, le 10, Juille 1832.

Lieu ✠ du Sceau, Par mandement de Monseigneur
DEMOS Prosecrétaire.

Jam editum Avenione typis de Seguin, et Vesontione typis Othenin-Chalandre a R. Vic-Gen. Em. Archiepiscopi D. Gousset in opusculo *Justification de la Théologie morale du, etc.*

Ita in Registris hujus Curiæ Archiepiscopalis. In fidem etc. Taurini die 16. Februarii 1833.

Loco ✠ Sigilli.

TH. JACOBUS GENTA Not. Ap. et Canc.

3.

QUÆSITA

Ad Sacram Poenitentiariam facta

CUM RESPONSIS

EJUSDEM SACRÆ PŒNITENTIARIÆ.

Quæsita Professoris Theologiæ in Seminario Lugdun.

Quando S. Pœnitentiariæ dubia circa materiam usuræ proponuntur, semper remittit ad doctrinam S. P. Benedicti XIV., quæ revera sat clara et perspicua est pro iis qui bona fide eam perscrutari volunt.

Attamen sunt quidam Presbyteri, qui contendunt licitum esse percipere auctarium quinque pro centum solius vi Legis principis absque alio titulo vel damni emergentis vel lucri cessantis : quia, inquiunt, Lex Principis est titulus legetimus, cum transferat dominium auctarii sicut transfert dominium in præscriptione, et sic prorsus annihilant legem divinam et legem ecclesiasticam quæ usuras prohibent.

Cum hæc ita se habeant, Orator infrascriptus, existi-

mans nullo pacto esse licitum recedere a doctrina Benedicti XIV., denegat absolutionem sacramentalem Presbyteris qui contendunt Legem Principis esse titulum sufficientem percipiendi aliquid ultra sortem absque titulo vel lucri cessantis vel damni emergentis.

Quare infrascriptus Orator humiliter supplicat, ut sequentia dubia solvantur :

1. Utrum possit in conscientia denegare absolutionem Presbyteris præfatis.

2. Utrum debeat.

Lugduni 25. Maii 1830.

Denavit Prof.

Responsio S. Pœnitentiariæ 1830. 16. Sept.

Sacra Pœnitentiaria diligenter ac mature perpensis dubiis propositis, respondendum censuit, Presbyteros de quibus agitur non esse inquietandos quousque Sancta Sedes definitivam decisionem emiserit, cui parati sint se subjicere, ideoque nihil obstare eorum absolutioni in Sacramento Pœnitentiæ.

Datum Romæ in Pœnitentiaria die 16. Septembris 1830.

E. De Gregorio M. P.

F. Fricca S. P. Secretarius.

Authenticitas Em. de Gregorio 1833. 11. Januarii.

Præfata Responsa, alias per Sacræ Pœnitentiariæ Officium data, vera esse et omni fide digna testamur. Datum Romæ in S. Pœnitentiaria die 11. Januarii 1833.

Loco ✠ Sigilli Sacræ Pœnitentiariæ

E. Card. De Gregorio M. P.

Jam edita Avenione, et Vesontione ut supra N. 2.

Ita in Registris hujus Curiæ Archiepiscopalis. In fidem etc. Taurini, die 16. Februarii 1833.

Loco ✠ Sigilli.

Th. Jacobus Genta Not. Ap. et Canc.

4.

VENERABILI IN CHRISTO P.

EPISCOPO VERONENSI

SALUTEM ET SINCERAM IN DOMINO CHARITATEM.

Ex Sacra Poenitentiaria.

Responsio S. Pœnitentiariæ Episcopo Veronensi 1831. 14. Augusti.

Sacra Pœnitentiaria perlectis expositis a Ven. in Christo Patre Episcopo Veronensi in supplici libello I. mensis nuper elapsi, abstinendum sibi duxit a resolutione quatuor dubiorum quæ in ea proponebantur, sed Oratori communicat responsa data a suprema Congregatione Sancti Officii ad alia quædam dubia eamdem materiam respicientia. Hæc autem sunt hujusmodi :

1. Utram Confessarius possit in conscientia denegare absolutionem Presbyteris qui contendunt Legem Principis esse titulum sufficientem percipiendi aliquid ultra sortem absque alio titulo vel lucri cessantis vel damni emergentis.

2. Utrum debeat.

Resp. ad utrumque : Non esse inquietandos, quousque S. Sedes definitivam decisionem emiserit, cui parati sint se subjicere : adeoque nihil obstare eorum absolutioni in Sacramento Pœnitentiæ.

ALIA DUBIA.

1. An Confessiarius ille possit absolvi, qui

licet Benedicti XIV. et aliorum Summorum Pontificum de usura definitiones noverit, docet ex mutuo divitibus aut negotiatoribus præstito percipi posse præter sortem lucrum quinque pro centum etiam ab iis, qui nullum omnino alium, præterquam Legem civilem, titulum habent mutuo extrinsecum.

An peccet Confessarius, qui dimittit in bona fide pœnitentem, qui ex mutuo exigit lucrum Lege civili statutum absque extrinseco lucri cessantis, aut damni emergentis aut periculi extraordinarii titulo.

Resp. ad primum : Confessarium de quo in dubio, non esse inquietandum, quousque S. Sedes definitivam decisionem emiserit, cui paratus sit se subjicere : adeoque nihil obstare ejus absolutioni in Sacramento Pœnitentiæ.

Ad secundum : Provisum in præcedenti, dummodo pœnitentes parati sint stare mandatis S. Sedis.

ALIA DUBIA.

Vir quidam persuasus erat Encyclicam Benedicti XIV. non inhibere lucrum ex collocatione pecuniæ perceptum juxta disposita a Lege civili. Ejus hæredes quærunt :

1. An Encyclicam recte acceperit.

2. Etiam supposito quod male acceperit, persuasus tamen recte accepisse, an hæredes

ab omni reparatione se exemptos existimare valeant.

Resp. ad primum : Acquiescant, dummodo parati sint stare mandatis S. Sedis.

Ad secundum : Provisum in primo.

ALIA DUBIA.

1. An possit eorum Confessariorum agendi ratio probari, qui dum tenent uti probabiliorem opinionem contrariam lucro ex pecunia negotiatoribus mutuo data, pœnitentes eo modo lucrum percipientes ut ditescant absolvunt, quando nempe isti, objicientes sententiam lucro faventem non fuisse damnatam a S. Sede, promittunt tamen obedire judicio S. Pontificis si intercedat : et similiter agunt, quando pœnitentes lucrum percipientes in bona fide, de eo non confitentur, licet aliunde noverint ipsos percipere lucrum ut supra, nulla ea de re facta interrogatione, quando timent ne pœnitentes admoniti restituere aut tali lucro abstinere recusent.

2. Utram Episcopus possit hortari rigidiores Confessarios consulendi causa ipsum adeuntes, ut priorum Confessariorum agendi rationem sequantur, donec S. Sedes expressum ea de quæstione judicium ferat.

Respondetur ad primum : Non esse inquietandos :

Ad secundum : Provisum in primo.

Datum Romæ in S. Pœnitentiaria die 14. Augusti 1831.
V. D. Solimei, S. P. Secr.

Transmissum fuit ab eodem Episcopo.

Ita in Registris hujus Curiæ Archiepiscopalis. In fidem etc. Taurini die 16. Februarii 1833.

Loco ✠ Sigilli.

Th. Jacobus Genta Not. Ap. et Canc.

5.

BEATISSIME PATER.

Observationes Ep. Vivariensis circa responsum datum Ep. Rhedonensi.

Pervenit ad me judicium SS. Pii VIII. sub data diei 18. Augusti 1830. ad postulata Episcopi Rhedonensis super agendi ratione Confessariorum erga pœnitentes, qui inter disceptationes Theologorum circa mutuum expositas in supplici libello, mediam se posse sequi viam arbitrantur.

Idem judicium loquitur de voto Eminentissimorum Cardinalium Inquisitorum Generalium : et Rescripto subjiciuntur Responsa data ab iisdem eadem die ad diversa dubia relativa ad opinionem eorum, qui contendunt Legem Principis solam esse titulum sufficientem aliquid percipiendi ultra sortem in mutuo.

Ex isto judicio et istis responsis datis nova exorta sunt dubia, novæ disceptationes, nova quæsita. Nam dictum judicium in pluribus Diœcesibus divulgatum est, et hæc est occasio talium disceptationum. In exposito Episcopi Rhedonensis nulla fit mentio dicti tituli, quem volunt quidam Theologi reperiri in Lege Principis : sed unice de mutuo dato negotiatoribus, et de sensu Encyclicæ *Vix pervenit* circa tale mutuum negotiatoribus factum.

Unde alii dicunt, judicium SS. Pontificis Pii VIII. in se

solo attendendum esse, et separatim a responsis datis ab Eminentissimis Cardinalibus, ita ut sensus istius judicii sit : Sententiam faventem mutuo facto negotiatoribus non fuisse damnatam a S. Sede ea de re non semel consulta : ideoque si pœnitentes promittant se filiali obedientia obsecuturos judicio SS. Pontificis si intercedat, non esse inquietandos Confessarios qui ipsis absolutionem non denegant. Qui sic judicium SS. Pontificis interpretantur, aures avertunt a litera Encyclica Benedicti XIV. ut 1. et 2. de Synodo Diœcesana ejusdem Pontificis, ad quam plures responsiones S. Sedis remittunt, ab Instructione data p. Carolo Felici 17. Aprilis 1749., et a diversis Responsis datis a S. Sede Apostolica.

Alii, non concipientes qua via præfatum judicium conciliari possit cum dictis decisionibus Benedicti XIV. et aliorum SS. Pontificum circa mutuum negotiatoribus factum ; si sic seorsim attendatur, putant dictum judicium non sic esse intelligendum, sed conjunctim cum responsis datis ab Em. Cardinalibus, ad quæ remittere videtur SS. Pontifex, qui dicit in procemio judicii : "audita relatione superiorum dubiorum cum voto Eminentissimorum Cardinalium," et judicium esse referendum ad dubia de titulo Legis Principis, qui titulis damnatus non fuit a S. Sede.

Sed oritur nova difficultas circa sensum responsionum S. Officii. Eminentissimi enim Cardinales loquuntur de Lege Principis sine addito, non verba facientes de conditione quam in medium proferunt patroni tituli ex tali Lege desumpti ad percipiendum interesse, nempe quod Princeps Lege sua declaret non quidem licitum esse percipiendi in mutuo usuras (quæ jure naturali et divino sunt prohibitæ,) sed se ex causa publica et in quibusdam circumstantiis concedere jus ad moderatas præstationes a subditis suis exigendas, ita ut tunc transferat dominium sicut per legem præscriptionis.

Punctum istud magni momenti est in Galliis, ubi Lex civilis omnino silet de dato jure ad percipiendum usuras, et potius supponit mutuantem ad lucrum jus certum habere. Motivum illius Legis, a Gubernii illius temporis Legislatoribus expositum, erat, quod Gubernii Consultores interesse consideraverant ut justam compensationem beneficiorum, quæ eventura erant mutuanti ex usu pecuniæ mutuatæ, si eum usum sibi retinuisset. In discussione Legis hæc insuper habuit tribunatus Orator: " Legitimitas stipulationis " lucri in mutuo pluries agitata, et tam impolitice proscrip- " ta propter æquivocationem verborum, amplius dubia non " erit. Apud omnes certum est pecuniam esse signum " valoris, omnesque consentiunt valorem locari posse, at " nolunt : nec possunt convenire signum valoris pariter " posse locari." Legis Gallicanæ hæc sunt verba : " Li- " citum est stipulari interesse pro solo mutuo sive pecu- " niæ sive aliarum rerum mobilium."

Porro si Legislatores Gallicani habuerunt lucrum in mutuo perceptum vel ut justam compensationem beneficiorum quæ mutuanti evenire poterant ex usu pecuniæ sibi retentæ, vel ut pretium locationis signi valoris, quod juxta illos locari poterat ; si Lex simplicem permissionem stipulandi lucrum in mutuo concedat ; certum videtur, Legem civilem in Galliis noluisse transferre dominium hujus lucri, et aliud acquisitum mutuanti supposuisse.. Unde si alii dicant responsionem Eminentissimorum Cardinalium applicandam esse Legi Gallicanæ, prout est in codice civili ; alii illud negant propter motiva allata.

Itaque quæritur :

1. An præfatum judicium S. Pontificis intelligendum sit ut verba ipsius sonant, et separatim a titulo Legis Principis, de quo Eminentissimi Cardinales loquuntur in his res- Quesita.

ponsis, ita ut unice agatur de mutuo negotiatoribus facto.

2. An titulus ex Lege Principis, de quo Eminentissimi Cardinales, sic intelligendus sit, ut sufficiat Legem Principis declarare licitum esse cuique convenire de lucro ex solo mutuo facto, sicut fit in Codice civili Francorum, quin dicat se concedere jus tale lucrum percipiendi.

Ad pedes Sanctitatis vestræ enixe provolutus, suppliciter et cum filiali affectu orat pro resolutione humillimus nec non obsequentissimus servus.

✠ P. FR. EPISCOPUS VIVARIENSIS.

FERIA IV. DIE. 31. AUGUSTI 1831.

Decretum Cong. S. Officii.

In Congregatione generali S. Officii habita in Conventu Sanctæ Mariæ supra Minervam coram Eminentissimis et Reverendissimis DD. S. R. E. Cardinalibus contra hæreticam pravitatem Generalibus Inquisitoribus, propositis superioribus precibus R. P. D. Episcopi Vivariensis, iidem Eminentissimi et Reverendissimi DD., præhabitis DD. Consultorum suffragiis, dixerunt :

Provisum in Decretis Feriæ IV. 18. August. 1830., atque dentur Decreta.

Approb. S. P. Gregorii XVI. 1831. 31 Augusti.

Eadem die et feria SS. D. N. Gregorius Div. Provid. PP. XVI. in Aud. R. P. D. Assessori S. Officii Resolutionem ab Em. captam approbavit.

DECRETA

Feriæ iv. 18. Augusti 1830.

EDITA AB EM., ET SUB EADEM FERIA APPROBATA A S. M. PII VIII. SUPER SEQUENTIBUS DUBIIS.

Decreta Em. Inquisitor. 18. Aug. 1831.

1. Utrum Confessarius possit in conscientia denegare absolutionem Presbyteris, qui contendunt Legem Principis esse titulum sufficientem percipiendi aliquid ultra sortem absque alio titulo vel lucri cessantis vel damni emergentis.

2. Utrum debeat.

Resp. ad utrumque : Non esse inquietandos quousque S. Sedes difinitivam decisionem emiserit, cui parati sint se subjicere : adeoque nihil obstare eorum absolutioni in Sacramento Pœnitentiæ.

ALIA DUBIA

Responsi ad alia se dubia.

1. An Confessarius ille possit absolvi, qui licet Benedicti XIV. et aliorum SS. Pontificum de usura definitiones noverit, docet, ex mutuo divitibus aut negotiatoribus præstito percipi posse præter sortem lucrum quinque pro centum etiam ab iis qui nullum omnino alium præter quam Legem civilem titulum habent mutuo extrinsecum.

2. An peccet Confessarius, qui mittit in in bona fide pœnitentem qui ex mutuo exigit

lucrum Lege civili statutum, absque extrinseco lucri cessantis aut damni emergentis aut periculi extraordinarii titulo.

Resp. ad primum : Confessarium de quo in dubio, non esse inquietandum quousque S. Sedes definitivam decisionem emiserit, cui paratus sit se subjicere : adeoque nihil obstare ejus absolutioni in Sacramento Pœnitentiæ.

Ad secundum : Provisum in præcedenti, dummodo pœnitentes parati sint stare mandatis S. Sedis.

ALIA DUBIA

Alia Dubia.

Vir quidam persuasus erat Encyclicam Benedicti XIV. non inhibere lucrum ex collatione pecuniæ perceptum juxta disposita a Lege civili : ejus hæredes quærunt :

1. An Encyclicam recte acceperit.

2. Etiam supposito quod male acceperit, persuasus tamen recte accepisse, an hæredes ab omni reparatione se exemptos existimare valeant.

Resp. ad primum : Acquiescant, dummodo parati sint stare mandatis.

Ad secundum : Provisum in primo.

ALIA DUBIA.

Renovatur Responsio data Ep. Rhedonensi.

Episcopus Rhedonensis in Gallia exponit Sacræ Congregationi Inquisitionis, non eamdem esse Confessariorum suæ Diœcesis sententiam de lucro percepto ex pecunia negotiatoribus mutuo data : ut ea ditescant.

De sensu epistolæ Encyclicæ *Vix pervenit* acriter disputatur. Ex utraque parte momenta afferuntur ad tuendam eam quam quisque amplexus est sententiam tali lucro faventem aut contrariam. Inde querelæ, dissensiones, denegatio Sacramentorum plerisque negotiatoribus isti discendi modo inhærentibus, et innumera damna animarum.

Ut animarum damnis occurrant, nonnulli Confessarii mediam inter utramque sententiam viam se posse tenere arbitrantur. Si quis ipsos consulat de istiusmodi lucro, illum ab eo deterrere conantur. Si pœnitens perseveret in consilio pecuniam mutuo dandi negotiatoribus et objiciat sententiam tali lucro faventem multos habere patronos et insuper non fuisse damnatam a S. Sede non semel ea de re consulta ; tunc illi Confessarii exigunt, ut pœnitens promittat se filiali obedientia obtemperaturum judicio Ss. Pontificis, si intercedat, qualecumque sit : nec, hac promissione obtenta, absolutionem denegant, quamvis probabiliorem credant opinionem tali mutuo contrariam. Si pœnitens non confiteatur de lucro ex pecunia sic mutuo data, et videatur in bona fide ; isti Confessarii, etiamsi aliunde noverint ab eo perceptum esse aut etiamnum percipi istiusmodi lucrum, eum absolvunt, nulla ea de re interrogatione facta, quando timent ne pœnitens admonitus restituere aut a tali lucro abstinere recuset.

Inquirit ergo dictus Episcopus Rhedonensis :

1. **Utrum possit horum posteriorum Confessariorum agendi rationem probare.**

2. **Utrum alios Confessarios rigidiores ipsum adeuntes consulendi causa possit hortari ut istorum agendi rationem sequantur do-**

nec S. Sedes expressum ea de quæstione judicium ferat.

✠ E. G. Episcopus Rhedonensis.

Resp. ad primum: Non esse inquietandos.

Ad secundum : Provisum in primo.

Testor ego infrascriptus Notarius S. Romanæ et Universalis Inquisitionis, Decreta, de quibus supra, revera esse talia, qualia lata sunt in Feria IV. 18. Augusti 1830., et in Feria IV. 31. Augusti 1831.

Datum Romæ ex Cancellaria S. Officii hac die 24. Septembris 1831.

Angelus Argenti S. Rom. et Univ. Inq. Notarius

Authenticitas. Concordant cum documentis valde authenticis in Secretario depositis. Vivarii, die 2. Mensis Januarii anni 1833.

Loco ✠ Sigilli,

✠ P. F. Episc. Vivariensis.

Dicta sex dubia cum responsionibus jam edita Avenione et Vesontione ut supra N. 2.

Ita in Registris hujus Curiæ Archiepiscopalis. In fidem etc. Taurini, die 16. Februarii 1833.

Loco ✠ Sigilli

Th. Jacobus Genta Notarius Ap., et Canc.

Quesiti del Capitolo di Locarno

BEATISSIMO PADRE

Esposizione del Capitolo di Locarno. Il Capitolo di questa Collegiata di Locarno, Diocesi di Como, territorio Svizzero, ha la maggior parte delle proprie Prebende in danaro, ricavato principalmente dall'estinzione delle decime avvenuta per Decreto Governativo :

il qual danaro egli impiegar deve, per viverne de' frutti, ed adempire ai pesi annessi ai Benefizj.

Per le circostanze de' tempi e dei luoghi o non si trova affatto come investire il danaro suddetto in stabili fruttiferi, i quali scarseggiano assai in proporzione della popolazione, o per la carezza di detti stabili non frutterebbe che il due e mezzo per cento annualmente, il che peggiorerebbe eccessivamente le Prebende gia per sè stesse meschine.

I censi si vogliono proibiti da queste Leggi municipali, e sono mal sicuri, non esistendo in queste parti l'Officio delle Ipoteche che accerti la libertà e sufficienza de' fondi su' quali voglionsi stabilire. Inoltre quegli stessi, che per fare i loro interessi ci chiedono il danaro, ricusano ordinariamente di sottoporsi a' censi, e amano meglio di riceverlo a prestanza col contribuire il quattro o il cinque per cento annualmente.

Ciò premesso, si domanda:

1. Se la necessaria onesta sostentazione dei Beneficiati, che dee provenire dal frutto dei capitali di tali Prebende, è dessa in tali circostanze un sufficiente titolo equivalente agli altri già approvati dalla Chiesa, per cui sia lecito un tale cantratto di dare il danaro dotale di dette Prebende a interesse del quattro o cinque per cento, dietro ipoteca di beni stabili, e cauzione di persone note e solvibili, affine di assicurare la perpetuità delle Prebende. Quesiti.

2. Se questo titolo, supposto ammisibile, si possa estendere anche a favore delle Chiese, Monasteri, e altri luoghi pii, come anche

dei pupilli e di altre persone che si ritrovano nelle circostanze medesime di sopra descritte, ed hanno bisogno di far fruttare il proprio danaro per sostentarsi onestamente.

3. Se le Leggi e procedure civili, che ormai approvano generalmente tali contratti e li fanno esequire, non che il comune tacito consenso dei popoli, che per l' uso invalso de' secoli sembra li abbiano per maggior commodo e facilità sostituiti ad altri contratti più complicati e difficili, bastino a giustificarli.

4. Se sia attendibile l' autorità del nostro Ordinario, e di molti savj e dabbene Ecclesiastici, che, avute di mira le circostanze suddette, opinano favorevolmente, e simili contratti approvano.

5. Qual considerazione meritino in proposito le ragioni, che adduce Scipione Maffei ne' suoi tre libri *Dell' Impiego del danaro*, dedicati a Benedetto XIV., ed approvati dall'Inquisitore di Padova l'anno 1744.

6. Se la bolla *De Usuris* emanata dalla fel. Mem. di Benedetto XIV. l'anno 1645. probabilmente in sequela dell'opera del Maffei, al n. 3. di essa e all'articolo *De Contractu autem*, e seg. si possa interpretare favorevolmente a tali contratti.

7. Supposti illeciti tali contratti, che si ha

risolvere intorno a quelli già fatti, ed ai frutti già percepiti ?

8. Se tali contratti si possano rendere leciti almeno coll' assumere il pericolo fortuito del fondo assegnato in pegno a carico della Prebenda, colle devute proposizioni, come nei censi.

I sottoscritti Oratori umilmente da V. S. desiderano ed implorano una chiara ed opportuna decisione di questi loro dubbj per regolamento delle proprie e delle altrui coscienze generalmente agitate in proposito.

Locarno 13. Maggio 1831.

L' agente aggiunge la generale e grandissima scarsezza di numerario o dei fondi, e questi ordinariamente in possesso di pochi.

Tolta la prestanza di danari, i possidenti per la maggior parte inabili al commercio e alle arti, consumati i pochi capitali, si ridurrebbero facilmente alla miseria.

Gli altri non potrebbero, sprovisti di danaro proprio e di fondi stabili da cambiare in contanti, non potrebbero avvantaggiare coll'industria.

Mancando Monti di Pietà, sarebbero obbligati sovente a vendere la piccola eredita paterna, e sovente a vilissimo prezzo, nelle loro necessità.

L'agitazione delle coscienze è oltre modo grande. Onde diversi Ordinarj, tutto considerato, si sono pronunciati in favore. Altrimenti nascerebbe un discetto generale, e totale impedimento degli affari e dell'industria.

Feria iv. 31. Augusti 1831.

Propositis superioribus Capituli Collegiatæ Locarni precibus, quæ jam per manus una Responsio Cong. S. Officii 1831. 31. Augusti.

cum DD. Consultorum suffragiis distributa fuerant, Em. et Rev. DD. dixerunt:

Ad 1., 2., 3., 4. non esse inquietandos, e acquiescant, dummodo parati sint stare mandatis S. Sedis.

Ad 5., 6., 7., 8. consulant Encyclicam Benedicti XIV. *Vix pervenit*, et probatos Auctores.

FERIA IV. 7. SEPTEMBRIS 1831.

Approbatio S. Pontificis Gregorii XVI. 1831. 7. Sept.

Sanctissimus D. N. Gregorius XVI., in solita R. P. D. Assessori S. Officii imperta, Eminentissimorum Resolutiones approbavit.

Authenticitas.

La Risoluzione de' Casi portata dagli Em. come sopra *Audientia SS.* è pienamente conforme a questa ricevuta dal Capitolo di Locarno. Como 19. Septembre 1832.

Luogo ✠ del Sigillo.

Giuseppe Peverelli Vic. Gen. Cap.

Ita in Registris hujus Curiæ Archiepiscopalis. In fidem et Taurini die 16. Februarii 1833.

Loco ✠ Sigilli.

Th. JACOBUS GENTA Not. Ap. et Canc.

7.

Ad Sacram Poenitentiariam

ITERUM EXPONIT ORATOR INFRASCRIPTUS

(*Denavit Professor Theologiæ in Seminario Sancti Irenæi Lugdunensis.*) Iterata expositio Profess. Denvait.

Ex Responso Sacræ Pœnitentiariæ ad Oratorem infrascriptum directo die 16. Septembris 1830. absolvendi sunt Presbyteri, qui contendunt Legem Principis esse titulum sufficientem et legitimum aliquid percipiendi ultra sorten in mutuo absque alio titulo a Theologis communiter admisso, donec S. Sedes definitivam decisionem emiserit, cui parati sint se subjicere : et huic responso humiliter et libenter acquiesco.

Attamen, salvo Sacræ Pœnitentiariæ Responso præfato, consultis Auctoribus probatis, et attenta doctrina omnium fere Seminariorum Galliæ, ac præsertim eorum quæ a Presbyteris *Congregationis Sancti Sulpitii* diriguntur, sententia quæ rejicit titulum Legis civilis tamquam insufficientem videtur longe probabilior, securior, et sola in praxi tenenda, donec S. Sedes definierit.

Quapropter Fidelibus, qui a me consilium petunt utrum possint auctarium percipere ex mutuo, et qui nullum habent titulum a Theologis communiter admissum præter titulum Legis civilis, respondeo, eos non posse præfatum auctarium exigere, et denego Absolutionem Sacramentalem si exigant. Pariter denego Absolutionem iis, qui perceptis hujuscemodi usuris, idest vi solius tituli Legis, nolunt restituere.

Quæritur 1. Utrum durius et severius me habeam erga hujuscemodi Fideles.

2. Quæ agendi ratio in praxi tenenda erga Fideles, donec S. Sedes definitivam sententiam emiserit.

Lugduni 24. Septembris 1831.

DENAVIT Professor.

Iterata Responsio S. Pœnitentiariæ 1831. 11. Novemb.

Sacra Pœnitentiaria, perpensis Dubiis quæ ab Oratore proponuntur, respondet :

Ad primum, affirmative : quandoquidem ex dato a Sacra Pœnitentiaria Responso liquet, Fideles hujusmodi, qui bona fide ita se gerunt, non esse inquietandos.

Ad secundum : Provisum in primo : unde Orator priori Sacræ Pœnitentiariæ Responso sub die 16. Septembris 1830. sese in praxi conformare studeat.

Datum Romæ in Sacra Pœnitentiaria die 11. Nov. 1831.

A. F. de Retz S. Pœnitentiariæ Regens.

F. Fricca S. Pœnitentiariæ Secretarius.

Authenticitas.

Præfata Responsa, alias per Sacræ Pœnitentiariæ Officium data, vera esse, et omni fide digna, testamur. Datum Romæ in S. Pœnitentiaria die 11. Januarii 1833.

Loco ✠ Sigilli S. Pœnitentiariæ.

E. Card. DE GREGORIO M. P.

Jam edita Vesontione iisdem typis Outhenin-Chalandre, et ab Episcopo Belicense (de Bellay) in suo Rituali.

Ita in Registris hujus Curiæ Archiepiscopalis. In fidem etc.

Taurini die 16. Februarii 1833.

Loco ✠ Sigilli.

Th. JACOBUS GENTA Not. Ap. et Canc.

8.

Em. et Rev. Domine.

Regia Lex Pedemontana universim et sine ulla restrictione permittit, ut quisquis alteri cuicumque pecuniam mutuat, stipulare et exigere possit annuum auctarium 5. pro 100. supra sortem. Hinc in Pinaroliensi aliisque finitimis Diœcesibus gravissima inter Theologos fervet controversia, an in casibus, in quibus ex una parte nullus adest titulus lucri cessantis vel damni emergentis vel periculi extraordinarii sortis amittendæ, ex altera vero præceptum charitatis erga proximum non obligat ad mutuandum simplici ac nudo mutuo, liceat mutuanti illud auctarium recipere et retinere? Alii enim auctarium illud omnino usurarium et illicitum, alii vero ab omni usuræ labe immune prorsus licitumque esse propugnant: et quod controversiam valde implicatiorem reddit, omnes gloriantur se niti auctoritate Benedicti XIV., aut saltem eum sibi nullatenus adversari. Expositio Professoris Avvaro.

Nimirum Theologi, qui primam sententiam tuentur, dicunt auctarium, de quo agitur, a Benedicto XIV. reprobatum fuisse, implicite quidem in Encyclica diei 1. Novembris 1745. *Vix pervenit,* ut patet ex attenta ejus lectione, explicite vero in opere *De Synodo Diœcesana* lib. X. cap. IV. n. 1. et 2. his verbis: " Græcis ex parte consensit " Calvinus, qui ad cap. XVIII. Ezechielis licere docuit ali" quod moderatum lucrum, non quidem a paupere, sed a " divite, præcise ratione mutui, exigere. *Errorem* a Cal" vino obiter insinuatum, ex professo propugnavit Carolus " Molinæus in suo tractatu *De Usuris,* ubi n. 10. *audac" ter* affirmat usuram non esse prohibitam, nisi in quantum " est contra charitatem. Eamdem *pravam* opinionem " amplexatus, alia ratione defendit Claudius Salmasius in " duplici tractatu, altero inscripto de usuris, altero de trape-

" zitico fœnore, quibus in locis usuram, nisi charitatem lædat, ab omni culpa absolvit, eo quod sit merces locatæ pecuniæ. *Impiæ* Calvini et Molinæi opinioni non veriti sunt subscribere pauci quidam Doctores Catholici, " illi scilicet, qui quum agitur de mutuo quo pecunia aliave res datur ad negotiationem" a fœnoris labe excusant lucrum quod ex mutuo percipitur, dummodo sit moderatum, modumque servet a patriæ Legibus definitum." Porro etsi Benedictus XIV. in Synodo Diœcesana solum loquatur uti privatus Doctor, ipse tamen sine dubio omnium optime sciebat quid in sua Encyclica reprobare voluisset, adeoque quidquid circa usuram postea scripsit in Synodo, et signanter cit. cap. 4. ubi n. X. doctrinam in Encyclica definitam summatim refert, habendum est tamquam ejusdem Encyclicæ explicatio, a qua recedere piaculum sit.

Theologi vero, qui tuentur secundam sententiam, dicunt auctarium illud non percipi ex mutuo *ipsius ratione mutui, vel solius causa mutui, vel vi mutui, ipsius, vel præcise ratione mutui, hoc est lucri cessantis, damni emergentis, aliove extrinseco titulo remoto*, quod veluti usurarium atque omni jure illicitum meritissime reprobavit Benedictus XIV. tum in Encyclica §. 3. n. 1. et 2. tum citato loco de Synodo n. 11. ; sed *ratione, causa, vi, ac titulo extrinseco Legis civilis* dominium auctarii ex mutuatario in mutuantem transferentis, eo modo quo rerum dominium ex uno in alium transfertur per legitimam præscriptionem ; vel *ratione publici boni*, quod mutatis circumstantiis, in præsenti rerum statu, absque illo auctario, vix aut ne vix quidem obtineri posset ; vel *ratione ultronei* taciti ac mutui consensus in auctarium a Lege permissum ex parte totius generatim societatis, cui inest jus disponendi de rebus suis prout ei libuerit, et speciatim ex parte eorum, qui modo pecunia abundant et modo indigent, ac modo pecuniam mutuo dant, modo vero accipiunt ; vel *ratione consuetudi-*

nis in orbe catholico fere ubique receptæ, etiam apud homines timoratæ conscientiæ, auctarium moderatum et a patriæ Legibus definitum exigendi vel ob alias hujusmodi causas, quas Benedictus XIV. nullibi expendit aut memoravit. Ad argumentum autem, quod ex Encyclica et ex opere de Synodo Diœcesana deducunt primæ sententiæ patroni, quadrupliciter respondent.

Respondent 1., Benedictum XIV. in Encyclica *Vix pervenit* hoc unum statuisse, tunc scilicet ex mutuo nullum auctarium, etiam moderatum, ultra sortem recipi posse, cum quis vel tenetur simplici ac nudo mutuo, absque ullo auctario, alteri succurrere ; quod ex præcepto charitatis, ex eoque solo, locum habet in multis casibus, idque ex eo quod tunc nullus cum mutuo concurrere potest legitimus titulus aliquid supra sortem exigendi : vel mutuum dat in iis casibus, in quibus nullum alium justum contractum, præter unum mutuum, celebrare potest ; quod etiam accidit in multis circumstantiis, v. gr. quum alteri credit vinum, oleum, etc. ut patet ex §. 3. n. 5., ubi postquam definivit falso et temere affirmari reperiri semper ac præsto ubique esse vel una cum mutuo titulos alios legitimos, vel, secluso etiam mutuo, contractus alios justos, quorum vel titulorum vel contractuum præsidio, quotiescumque pecunia, frumentum, aliudve id generis, alteri cuicumque creditur, toties semper liceat auctarium moderatum ultra sortem integram salvamque recipere : " eumque qui ita affirmaret" non modo divinis documentis et catholicæ Ecclesiæ de usura judicio, sed ipsi etiam humano communi sensui ac naturali rationi procul dubio adversari, hujus definitionis rationem reddit, et concludit his notabilibus verbis : " Neminem enim id saltem latere potest, quod multis in " casibus tenetur homo simplici ac nudo mutuo alteri suc" currere, ipso præsertim Christo Domino edocente : *Vo" lenti mutuari a te ne avertaris :* et quod simpliciter mul" tis in circumstantiis, præter unum mutuum, alteri nulli vero

"justoque contractui locus esse possit." Ac proinde juxta Benedictum XIV. quoties mutuo datur pecunia, et præceptum charitatis non obligat ad eam mutuandam simplici ac nudo mutuo, semper una cum mutuo reperiri posse, quin immo præsto ubique esse legitimum aliquem titulum, v. gr. *Legem civilem, publicum bonum*, etc., cujus præsidio liceat auctarium moderatum ultra sortem recipere, juxta tritam illam regulam : *In necessariis expressio unius est exclusio alterius :* aut saltem Benedictum XIV. huic sententiæ nullatenus adversari.

Respondent 2. huic quoque sententiæ nullatenus adversari Benedictum XIV. in iis quæ circa usuram scripsit cit. cap. 4. de Synodo n. 2. et 3 : quia ibi solum docet perpetuæ Catholicæ Ecclesiæ de usura doctrinæ post Græcos Schismaticos contradixesse tum Calvinum, qui erronee docebat aliquod moderatum lucrum ex mutuo *præcise ratione mutui* (in quo sita est usuræ essentia) licite a divitibus exigi posse ; tum Carolum Molinæum, qui audacter affirmabat hujusmodi *usuram* a Calvino admissam, et suapte natura malam, non esse prohibitam ; nisi in quantum est contra charitatem, tum Claudium Salmasium, qui eamdem *usuram*, nisi charitatem læderet, ab omni culpa prave absolvebat, falso eo prætextu, quod sit merces locatæ pecuniæ ; tum demum paucos quosdam Doctores illos Catholicos, qui impiæ Calvini et Molinæi opinioni *subscribere* non, verentes una cum ipsis audacter affirmabant et erronee docebant, *usuram non esse prohibitam nisi in quantum est contra charitatem*, atque a fœnoris labe excusari lucrum quod a negotiatoribus exigitur percipiturque ex mutuo *præcise ratione mutui*, dummodo sit moderatum, modumque servet a patriæ Legibus definitum. Hæc omnia profecto ne latum quidem unguem differunt a doctrina, quæ continetur in Encyclica. At vero, aliud est usurarium, et illicitum esse auctarium, etiam moderatum, et a pa-

riæ Legibus definitum, quod percipitur ex mutuo *præcise ratione mutui* ; aliud est usurarium ac illicitum esse moderatum illud auctarium a patriæ Legibus definitum, quod percipitur ex mutuo non *præcise ratione mutui* ; sed *ratione Legis civilis*, vel ob extrinsecas alias causas paulo supra commemoratas : primum affirmat Benedictus XIV., de altero ne verbum quidem facit.

Respondent 3., in hypothesi quod Benedictus XIV. in Synodo huic sententiæ reipsa adversaretur, nullomodo culpandum fore, qui, solidis rationibus innixus, a privata ejus opinione seu explicatione modeste recederet, quum ille ipse in fine præfationis ad Synodum Diœcesanam aperte profiteatur, *omnibus in rebus, quibus nullum ex publica Ecclesiæ auctoritate pondus accessit*, qualis procul dubio est explicatio de qua agitur, *nihil se in Synodo definire ac veluti decretorium exhibere velle*, allata etiam ad hoc comprobandum auctoritate Melchioris Cani. et exemplo Innocentii IV., qui etsi commentaria sua in libros Decretalium scripserit quum Summum Pontificatum gereret, non tamen "hoc sibi umquam arrogavit, ut quidquid in eo opere scrip-"sisset, pro re definita haberetur, sed facile passus est "opiniones suas, quas tamquam privatus doctor proposu-"erat, ab aliis doctoribus oppugnari, ut patet etc."

Respondent 4., in hypothesi quoque quod Benedictus XIV. huic sententiæ adversaretur in Encyclica, jam inde nullum amplius argumentum peti posse ad reprobandum moderatum illud auctarium a Lege permissum, quod percipitur in præsenti rerum statu : quia circumstantiarum mutatio aliquam inducere potuit, immo vero manifestam induxit variationem, non quidem quoad principia quibus nititur catholicæ Ecclesiæ de usura et mutuo doctrina, quæque eadem semper ac omnino invariabilia sunt, sed quoad eorum applicationem.

Ego, diligenter considerata, prout tenues ingenii mei

vires ferunt, Benedicti XIV. doctrina, ut moderatius, si probabilius illud existimo : dubitari merito posse, utrum ea doctrina, se sola, huic controversiæ dirimendæ sufficiat, nec ne. Verum cum, etiam posita hac mea opinione cui parum fidere debeo, incertum adhuc remaneat, num auctarium illud tuta conscientia recipi possit ; ut sublata omni incertitudine sit mihi parata facultas apte respondendi quibusdam Confessariis qui novissime circa eamdem controversiam me consuluerunt, tum et aliis qui, ratione munerum quibus perfungor, sive intra sive extra sacrum Pœnitentiæ tribunal consulturi sunt, Vestram Eminentiam suppliciter rogo obtestorque in Domino, ut mihi transmittat resolutionem trium quæstionum, quas hic subjicio :

Quesita. 1. An auctarium, de quo agitur, licitum sit. Et quatenus hæc quæstio ex doctrina Benedicti XIV. aliisque Sedis Apostolicæ judiciis directe resolvi nequeat.

2. An pœnitentes, qui auctarium illud sive bona sive dubia aut mala fide receperunt, sacramentaliter absolvi possint, nulla facta aut promissa hic et nunc restitutione, dummodo serio promittant se esse paratos ad exequendum quidquid super hoc negotio Sedes Apostolica determinaverit. Et quatenus affirmative, prout asserunt nonnulli ad hanc aliasque similes quæstiones jam pluries nomine S. Officii et Sedis Apostolicæ provisorie rescriptum fuisse, de quibus tamen Rescriptis eorumque tenore mihi non constat.

3. An iis pariter, qui neque ullum habent

titulum lucri cessantis vel damni emergentis vel periculi extraordinarii sortis amittendæ, neque versantur in casibus in quibus præceptum charitatis erga proximum eos obligat ad mutuandum simplici ac nudo mutuo, liceat pecuniam mutuo dare, stipulato aut convento annuo auctario 5. pro 100. supra sortem prout Lex regia permittit, sub eadem conditione de parendo futuris Sedis Apostolicæ super hoc negotio determinationibus.

Maxima fretus fiducia, quod Eminentia Vestra votis meis, in re mihi adeo necessaria, benigne obsecundabit, dum eroque semper

Eminentiæ Vestræ

Pinerolii die 22. Januarii, 1832.

Humil. Obseq. et Dedit. Servus
JOSEPH ANTONIUS AVVARO, Sacræ Theologiæ Doctor,
et Regius ejusdem Facultatis Professor,
Canonicus Theologus, et Provicarius Generalis.

SACRA POENITENTIARIA

Dil. in Christo Josepho Antonio Avvaro transmittendas censuit Resolutiones alias datas ad quædam dubia circa usuras, scilicet : Responsio S. Pœnitentiariæ 1832. 11. Feb.

1. Utrum Confessarius possit in conscientia denegare absolutionem Presbyteris, qui contendunt Legem Principis esse titulum sufficientem percipiendi aliquid ultra sortem absque alio titulo vel lucri cessantis vel damni emergentis.

2. Utrum debeat.

Resp. ad utrumque : Non esse inquietandum quousque S. Sedes difinitivam decisionem emiserit, cui parati sint se subjicere; adeoque nihil obstare eorum absolutioni in Sacramento Pœnitentiæ.

ALIA DUBIA

Renovatur Responsio data Ep. Veronensi.

1. An Confessarius ille possit absolvi, qui licet Benedicti XIV. et aliorum SS. Pontificum de usura definitiones noverit, docet, ex mutuo divitibus aut negotiatoribus præstito percipi posse præter sortem lucrum quinque pro centum etiam ab iis qui nullum omnino alium præter quam Legem civilem titulum habent mutuo extrinsecum.

2. An peccet Confessarius, qui dimittit in bona fide pœnitentem qui ex mutuo exigit lucrum Lege civili statutum, absque extrinseco lucri cessantis aut damni emergentis aut periculi extraordinarii titulo.

Resp. ad primum : Confessarium de quo in dubio, non esse inquietandum quousque S. Sedes definitivam decisionem emiserit cui paratus sit se subjicere : adeoque nihil obstare ejus absolutioni in Sacramento Pœnitentiæ.

Ad secundum : Provisum in præcedenti, dummodo pœnitentes parati sint stare mandatis S. Sedis.

ALIA DUBIA.

Vir quidam persuasus erat Encyclicam Benedicti XIV. inhibere lucrum ex collatione pecuniæ perceptum juxta disposita a Lege civili: ejus hæredes quærunt:

1. An Encyclicam recte acceperit.

2. Etiam supposito quod male acceperit, persuasus tamen recte accepisse, an hæredes ab omni reparatione se exemptos existimare valeant.

Resp. ad primum: Acquiescant, dummodo parati sint stare mandatis S. Sedis.

Ad secundum: Provisum in primo.

ALIA DUBIA

1. An possit eorum Confessariorum agendi ratio probari, qui dum tenent uti probabiliorem opinionem contrariam lucro ex pecunia negotiatoribus mutuo data, pœnitentes eo modo lucrum percipientes ut ditescant absolvant, quando nempe isti, objicientes sententiam lucro faventem non fuisse damnatam a S. Sede, promittunt tamen obedire judicio S. Pontificis si intercedat: et similiter agunt, quando pœnitentes, lucrum percipientes in bona fide, de eo non confitentur, licet aliunde noverint ipsos percipere lucrum ut supra, nulla ea de re facta interrogatione, quando timent ne pœnitentes admoniti restituere aut a tali lucro abstinere recusent.

2. Utrum Episcopus possit hortari rigidi[...] res Confessarios, consulendi causa ipsum [...] deuntes, ut priorum Confessariorum agen[...] rationem sequantur donec S. Sedes expre[...] sum ea de quæstione judicium ferat.

Resp. ad primum : Non esse inquieta[...] dos.

Ad secundum : Provisum in primo.

Datum Romæ in S. Pœnitentiaria die 11. Februarii 1832.

E. Card. de Gregorio M. P.
D. Fratellini S. P. Secr.

Authenticitas. Suprascriptas preces et Resolutiones omnino concordare cu[m] precibus a Josepho Antonio Avvaro porrectis Pœnitentiar[io] Majori sub die vigesima secunda Januarii. et cum Resolutio[ni]bus eidem transmissis a Sacra Pœnitentiaria sub die undecim[a] Februarii currentis anni millesimi octingentesimi trigesimi s[e]cundi, idque Nobis constare ex earumdem collatione cum origi[]nali, cujus authenticum exemplar etiam in Episcopali hac Cu[ria] observatur, testamur.

Datum Pinerolii in Curia Episcopali die quarta Decemb[ris] anni millesimi octingentesimi trigesimi secundi.

Archidiaconus Dominicus Galvano Vic. Gen.

Loco ✠ Sigilli. Donatus Joseph Boiral, Canc.

Ita in Registris hujus Curiæ Archiepiscopalis. In fidem e[t] Taurini die 16. Februarii 1833.

Loco ✠ Sigilli.

Th. Jacobus Genta Not. Ap. et Canc.

9.

RESPONSUM

S. Poenitentiariae Apostolicae

Ad preces moderni Episcopi Aquensis Sanctæ Sedi porrectas ad impetrandam normam circa varias quæstiones quæ de usura diversimode ab auctoribus definiuntur, idque pro quiete tam Fidelium quam Confessariorum.

Sacra Pœnitentiaria Ven. in Christo Patri Episcopo Oratori communicandas censuit Resolutiones alias datas ad quædam dubia circa usuram, scilicet. Responsum S. Pœnitentiariæ Ep. Aquensi 1832. 23. Nov.

DUBIA

1. Utrum Confessarius possit in conscientia denegare absolutionem Presbyteris, qui contendunt Legem Principis esse titulum sufficientem percipiendi aliquid ultra sortem absque alio titulo vel lucri cessantis vel damni emergentis.

2. Utrum debeat.

Resp. ad utrumque : Non esse inquietandos quousque S. Sedes definitivam decisionem emiserit, cui parati sint se subjicere : adeoque nihil obstare eorum absolutioni in Sacramento Pœnitentiæ.

ALIA DUBIA.

Renovatur Responsum datum Ep. Veronensi.

1. An Confessarius ille possit absolvi, qui licet Benedicti XIV. et aliorum Summorum

Pontificum de usura definitiones noverit, docet, ex mutuo divitibus aut negotiatoribus præstito percipi posse præter sortem lucrum quinque pro centum etiam ab iis qui nullum omnino alium præterquam Legem civilem titulum habent mutuo extrinsecum.

2. An peccet Confessarius, qui dimittit in bona fide pœnitentem, qui ex mutuo exigit lucrum Lege civili statutum absque extrinseco lucri cessantis aut damni emergentis aut periculi extraordinarii titulo.

Resp. ad primum : Confessarium, de quo in dubio, non esse inquietandum quousque S. Sedes definitivam decisionem emiserit, cui paratus sit se subjicere : adeoque nihil obstare ejus absolutioni in Sacramento Pœnitentiæ.

Ad secundum : Provisum in præcedenti, dummodo pœnitentes parati sint stare mandatis S. Sedis.

ALIA DUBIA.

Vir quidam persuasus erat Encyclicam Benedicti XIV. non inhibere lucrum ex collatione pecuniæ perceptum juxta disposita a Lege civili. Ejus hæredes quærunt :

1. An Encyclicam recte acceperit.

2. Etiam supposito quod male acceperit, persuasus tamen recte accepisse, an hæredes ab omni reparatione se exemptos existimare valeant.

ALIA DUBIA.

1. An possit eorum Confessariorum agendi ratio probari, qui dum tenent uti probabiliorem opinionem contrariam lucro ex pecunia negotiatoribus mutuo data, pœnitentes eo modo lucrum percipientes ut ditescant absolvunt, quando nempe isti, objicientes sententiam lucro faventem non fuisse damnatam a S. Sede, promittunt tamen obedire judicio S. Pontificis si intercedat : et similiter agunt, quando pœnitentes, lucrum percipientes in bona fide, de eo non confitentur, licet aliunde noverint ipsos percipere lucrum ut supra, nulla de ea re facta interrogatione, quando timent ne pœnitentes, admoniti, restituere aut a tali lucro abstinere recusent.

2. Utrum Episcopus possit hortari rigidiores Confessarios consulendi causa ipsum adeuntes, ut priorum Confessariorum agendi rationem sequantur, donec S. Sedes expressum ea de quæstione judicium ferat.

Resp. ad 1. Non esse inquietandos.

Ad 2. Provisum in primo.

Datum Romæ in S. Pœnitentiaria die 23. Novembris 1832.

A. F. de Retz. S. P. Regens.

D. Fratellini S. P. Secr.

Loco ✠ Sigilli.

Authenticitas. V. et facta collatione concordat cum Originali Romæ ut supra signato, et apud Nos existente.

Dat. Aquis die 2. Januarii 1833

✠ Carolus Joseph, Episcop

Loco ✠ Sigilli.

Can. Paulus Brezzi a Secretis.

Ita in Registris hujus Curiæ Archiepiscopalis. In fidem etc. Taurini die 16. Februarii 1833.

Loco ✠ Sigilli.

Th. Jacobus Genta Not. Ap. et Canc.

ELENCHUS.

V. SCHIARA Rev. Arciv.
V. *Se ne permette la stampa*
Torino li 1. Marzo 1833.
BORON Per. la Gran Canc,